

BOOKA.

Knjiga **04**

Edicija **Žanr**

TOMAS LIGOTTI
NEDOVRŠENI POSAO
TRI PRIČE O KORPORATIVNOM HORORU

Naslov originala

THOMAS LIGOTTI

MY WORK IS NOT YET DONE,
THREE TALES OF CORPORATE HORROR

Copyright © Thomas Ligotti, 2002

ZA IZDAVAČA
Ivan Bevc
Nika Strugar Bevc

© za srpsko izdanje

BOOKA

11000 Beograd, Slanački put 128
office@booka.in

www.booka.in

PREVOD S ENGLESKOG
Goran Skrobonja

LEKTURA
Agencija Tekstogradnja

DIZAJN KORICA I PRELOM
Ivan Benussi

ŠTAMPA
DMD Štamparija

Beograd, 2014.

Sva prava zadržana.
Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti
nići reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene
saglasnosti izdavača.

ROMAN

TOMAS LIGOTI

S ENGLERKOG PREVEO
Goran Skrobonja

BOOKA.

Sadržaj

I

Nadnica za život
NEDOVRŠENI POSAO

/ 7 /

II

Mrtvi nam ponovo dolaze
IMAM NAROČITI PLAN ZA OVAJ SVET

/ 137 /

III

Poslovanju je kraj
MREŽA KOŠMARA

/ 161 /

NEDOVRŠENI POSAD

Prvi deo

I

Oduvek sam se plašio. Međutim, koliko god zvučalo da se vadim, nikad to nisam smatrao razlogom za stid ili kajanje, iako iz takve jedne osobine može proisteci nepodnošljiva patnja. Činilo mi se da ni najbolji ljudi, u meri u kojoj se za ljude to uopšte dá reći, ne mogu a da ne odaju prilično jak strah i nesigurnost, pa čak i pravu paniku. S druge strane, onaj ko preturi preko glave makar jedan jedini dan netaknut ovakvom ili onakvom strepnjom, sigurno u sebi nosi znatnu količinu svinjskih gena, da ne pominjem one koji se svojski trude da upadaju u opasne susrete i neustrašivo privlače na sebe pažnju, kao da mašu rukama i svima u blizini objavljuju: „Hej, pogledajte me. Ovde sam. Vidite šta ja umem. Ja sam taj koga treba da srušite. Taj sam.“

Naravno da nečeg zverskog mora biti u svakome ko se trudi da održi svoje mesto u svetu, u svakome ko nije toliko pristojan da se izdvoji iz krda bilo nasiljem prema sebi samom, bilo potpunom kapitulacijom pred svojom strepnjom. Samo je pitanje stepena.

U firmi u kojoj odavno već radim, najčistokrvnije svinje bili su njih sedmoro s kojima sam se susretao u sali za sastanke u skladu s nedeljnim rasporedom. Napredovao sam, pomalo kolebljivo ali s neporecivom primesom svinjskosti, do mesta šefa u svom odeljenju, u kompaniji koja se sastojala od još bezbroj drugih odeljenja. Zbog toga je bilo neophodno da prisustvujem tim sastancima zajedno s još šestoro drugih nalik meni,

i sedmim koji nam je bio nadređen samo zahvaljujući tome što nas je nadmašio u svinjarijama.

Na sastanku koji sam održao sa sopstvenim osobljem, neko čiji um nije bio toliko usredsređen, kao moj, na analogiju sa svinjama, pomenuo je te ljude s kojima sam se sastajao po nedeljnom rasporedu, kao Sedam patuljaka.

„Šta mu onda dođem ja, Dejve – Snežana?“

„Ne, Frenk“, ubacila se Lisa, „ti mu onda dođeš princ, uh, kako ono beše...“

„Na belom konju“, kazala je Lois.

„Molim?“, odgovorila je Lisa.

„Princ na belom konju. Zar nisi čak ni film odgledala?“

Na tu primedbu se na Lisinom licu pojavi uvređen izraz. Dobar je bio, veoma realističan.

„Hej, samo sam se šalila“, rekla je Lois, koja nije lako padala na lažne ili prenaplašene pojave.

Lisa se na to ozarila i nastavila: „Tako je, Princ na belom konju.“

„Baš ti hvala što to kažeš, Lisa“, rekao sam. Ali nisam bio dovoljno brz da preduhitrim Kristinu.

„Obično lepo pričamo o Frenku njemu iza leđa. Ali nema veze, ti si ovde tek nedelju dana.“

„Žao mi je ako je ispalo da pokušavam da mu se dodvorim ili tako nešto“, kazala je Lisa, i ovog puta čak zvučala sasvim iskreno. „Odeljenje u kojem sam ranije radila...“

„Nisi više tamo“, rekao sam. „Ovde si. A svi ovde prisutni već su radili na nekom drugom mestu u kompaniji.“

„Osim tebe, Frenk“, rekao je Elija. „Ti si u ovom odeljenju od pamti-veka.“

„Sasvim tačno“, odgovorio sam.

Kada sam završio sastanak sa svojim osobljem, otišao sam odmah na drugi sastanak, gde sam nameravao da glumim svinju onako kako to nikada ranije nisam pokušao. Imao sam novu zamisao koju sam hteo da

predstavim kolegama, i to je, naravno, podrazumevalo mnogo mlataranja rukama i ponašanje koje privlači pažnju. Prošlo je već neko vreme otkako sam se ponovo dokazivao pred sebi ravnima, i već me je obuzimao neprijatan utisak da je moj status među tim ljudima doveden u pitanje.

Evo šta je paradoksalno kad ste stalno u strahu: dok bolovi izazvani podozrenjem i stidom mogu da vam omoguće da sebe zamišljate kao da ste stvoreni od prefinjenijeg materijala od većine, određeni nivo takve agonije nužno vas nagoni da cvilite za razuveravanjem i odobravanjem svinja, ili patuljaka, ako vam se tako više dopada, koji služe kao provodnici straha od kojeg oni sami kao da uopšte ne pate. I kako oni samo dobro mogu da kontrolišu taj strah, okreću ga protiv vas i dovode do toga da njegova grozna struja kroz vas teče taman toliko dugo da im morate pohrliti u susret ne bi li vam bilo omogućeno da pokažete koliko ste i sami svinja, u nadi da ćete možda dokazati kako ste čak i veća svinja, ili manji patuljak od njih. To je jedino što može doneti izvesno olakšanje od onog najpogubnijeg vida strahovanja – anksioznosti koju izazivaju drugi ljudi i ono što oni mogu da vam urade, bilo kolektivno, bilo kao zasebne jedinice.

Tragično je to što isti taj strah koji vam omogućava da smatrate sebe boljim primerkom ljudske vrste od onih oko vas može da se trpi samo izvesno vreme. Kad se ta tačka pređe, svako preterivanje u anksioznosti dovodi do toga da zamišljate sebe strpanog u neki sobičak pod jakim sedativima, ili pomišljate da naudite sebi (ili možda drugima). Zato sam sav brideo od toga koliko sam se uzdao u svoju novu zamisao, naročiti plan za uvećanje prosperiteta kompanije – te institucionalne manifestacije svinjskosti. Čeznuo sam za tim da mi moje kolege po valjanju u kaljuzi odaju priznanje, da mi sedam *ostalih* patuljaka tihim glasom (kako sam se nadao) odaju priznanje. Ne moram ni da napominjem da sam zbog toga premirao od užasa.

2

Kao i obično, prvi sam stigao u salu za sastanke, gde sam dočekaao još šest šefova odeljenja i Ričarda, našeg direktora. Ova sala je bila smeštena izvan modernizovanog poslovnog prostora gde je najveći deo kompanije obavljao svoje aktivnosti, i bila je mesto gde se i dalje primećivao, nenaružen preuređivanjem, stil zgrade iz vremena pre velike ekonomske krize, u kojoj je kompanija zauzimala nekoliko spratova. Nikad nisam bio siguran u to čemu je ta prostorija prvobitno služila, ali bila je neprikladno velika i visoka za ćaskanje o poslovanju koje je odjekivalo u njoj. Osim toga, bila je baš slabo osvetljena nizovima ukrasnih školjkastih zidnih lampi postavljениh u pravilnim razmacima na izbledelim i nakićenim tapetama, koje su na nekim mestima počele da se ljušte. Jedva su se mogli videti oronuli gipsani odливci ubačeni između gornjih ivica zida i tavanice prekrivene senkama.

Sto za kojim smo se ja i ostali okupili kao da je bio donesen iz dvorane za bankete iz nekog ranijeg veka, dok su ogromne kožne fotelje, u kojima su naša tela uistinu izgledala patuljasto, tokom godina postale krte i škripale su kao stare daske brodskeg poda kad god bismo se na njima pomerili. Na jednom zidu se nalazio niz visokih izdđenih prozora, svi i dalje s draperijama, ali bez zavesa. Voleo sam da gledam kroz te prozore zato što je tamo pucao pogled na reku kao i na lepu panoramu nekoliko drugih starih poslovnih zgrada.

Međutim, tog jutra se teška prolećna magla zadržala taman toliko dugo da zakloni svaki pogled na reku, a druge je zgrade u centru

pretvorila u njihove sopstvene aveti, i videlo se da samo jedna od njih baca svetlo kroz maglu nalik na čudan svetionik. A ja sam bio zahvalan ostarelim spomenicima grada za umirujuću perspektivu koju vam može pružiti samo prizor urušavanja i propadanja.

Ali i ostali su ubrzo stigli i zauzeli svoja mesta, spustivši na već izbrazdanu ploču stola predimenzionirane šolje za kafu ili visoke boce flaširane vode. Nikad se ne desi da se ne zapitam kako im samo polazi za rukom da unose u sebe toliko neverovatne količine kafe, vode, voćnog soka i čega sve ne tokom tih sastanaka, koji su uvek trajali najmanje jedan sat. Lično sam se upadljivo trudio da *ne unosim* u sebe neuobičajene količine tečnosti pre tih nedeljnih okupljanja, kako bih mogao da izbegnem nužno remećenje toka sastanka žurnim izlaskom iz prostorije u potrazi za najbližim toaletom.

Ali niko od ostalih kao da nije imao nikakvih problema u vezi s tim, koliko god sam pažljivo tragao za izdajničkim znacima stresa na njima. Takve telesne nelagodnosti Ričarda kao da su mučile najmanje od svih, pošto je on uvek dolazio ne samo s najvećom šoljom kafe, već i s ogromnim termosom iz kojeg je najmanje dvaput dopunjavao to svoje bure s odštampanim logom kompanije. I puko posmatranje njih kako obilno gutaju te raznovrsne tečnosti ponekad mi je u misli donosilo fantazije o blistavim redovima pisoara. Možda svi na sebi imaju specijalan veš, pomislio sam jednom, i slobodno se olakšavaju dok mi razgovaramo o budžetima i broju zaposlenih, brzini izlaska na tržište i outsorsingu.

Sve to jednostavno govori o tome da su za mene, u svakom smislu, moje kolege u okviru odeljenja, zajedno s Ričardom, bile prava misterija. Ti su mi ljudi ličili na fantastična bića koja sasvim zaslužuju ime Sedam patuljaka, pravo iz bajke, premda je postojao prozaičniji i očigledniji razlog da budu tako nazivani. Taj razlog, moram to da naglasim, nije proistekao iz osobina zbog kojih bi to sedmoro, bez mene, okupljenih oko oronulog stola podsećalo na Tupka, Ljutka, Pospanka i ostale članove te slatke i marljive ekipe.

Moje kolege šefovi, zajedno s Ričardom, nisu bili ni upadljivo slatki (s jednim izuzetkom), niti naročito marljivi. Ali njihova imena su bila, bez sve šale, Beri, Heri, Peri, Meri, Keri, Šeri i, naravno, Ričard, koga sam čuo

da nazivaju „Doktorom“, premda ga poreklo njegovog nadimka, koje je istovremeno bilo predmet uverljive anegdote i neobičnih maštarija, ni na koji način nije vezivalo za patuljastog Docu iz bajke.¹

Ričard je konačno pročistio grlo uz usiljen, hrapav zvuk, koji je bio znak da on zvanično otvara sastanak. Svi su prestali s ćaskanjem i okrenuli se prema čelu stola gde je sedeo jedini od nas prema čijem telu fotelja nije izgledala preveliko. Ali u Ričardovom držanju bilo je više od stava nekoga ko svoja odela kupuje u prodavnicama za krupne muškarce. Njegova fizička građa, čvrsta i prava od glave do pete, bila je imponantno atletska, anatomija nekadašnjeg igrača nekog sporta s loptom, koji je i u srednjim godinama zadržao dobru formu. Ričard je, najverovatnije, osvajao blistave trofeje u slavu Sopstvenu i Školsku. I nije on bio prvi pripadnik srednjeg ili višeg korporativnog menadžmenta sa sportskom prošlošću, i svim pratećim metaforama sa sportskog terena koje pozajmi iz tog miljea, a glavna među njima bila je ona besmislica o timu koja me je nagonila na povraćanje (reći za nekoga da je „timski igrač“ bila je na vrhu moje liste takvih mučnih izraza).

„Dobro onda, da počnemo“, zarezao je Ričard dok je zurio u stranicu na stolu s agendom tačaka za onedeljni sastanak. „Izgleda da si ti prvi, Domino. Nešto u vezi sa sektorom za nove proizvode.“

Koliko da se zna: ne prezivam se Domino; prezivam se Dominio, sa dva „i“.

Koliko da se zna: pokušavao sam već da ispravim Ričarda, i javno i nasamo, u vezi s time kako se tačno prezivam.

Koliko da se zna: nikad nisam mogao da budem apsolutno siguran da li me je on to iz čiste nezainteresovanosti, a ne sklonosti ka zlobnom rujanju, uporno nazivao Domino, premda je to lukavo sakaćenje mog prezimena obavezno izazivalo malo prigušenog kikotaanja kod ostalih, a Ričard je to morao da primeti.

Kao delilac u partiji pokera, brzo sam kolegama razdelio svoj predlog na dve stranice, sažet iz mnogo obimnijeg dokumenta. Ovaj skraćeni

---

1 Patuljak koga mi znamo kao Uču na engleskom se zove „Doc“, skraćeno od „Doktor“. (Prim. prev.)

tekst imao je široke margine i krupan font kako bi ga zauzeti pripadnici srednjeg menadžmenta brzo apsorbovali u sistem. Trudio sam se da ne gledam njih oko stola kako bacaju pogled na tekst i gotovo istovremeno prelaze s prve na drugu stranu. Kada je Ričard završio, spustio je dokument na sto ispred sebe i zagledao se u nas kao da zuri u činiju sa žitnim pahuljicama u kojoj mu se učinilo da je ugledao nešto gadno... ili možda kao da viri u rečno korito gde je u plićaku i bistroj vodi načas ugledao grumen zlata.

„Izvini, Frenk“, rekao je Ričard, „ali nisam siguran da razumem šta bi ovo trebalo da bude.“

Uspravio sam se koliko god sam mogao u svojoj džinovskoj fotelji.

„Na poslednjem sastanku si rekao da su iz sektora za nove proizvode uputili jedan od svojih retkih poziva na sugestije za, pa, ideje o novim proizvodima. Ovo je predlog za novi proizvod, možda i za čitavu liniju novih proizvoda.“

„Toliko razumem, hvala ti. Samo što je ovo, pa, malo predaleko od onoga što je ma ko imao na umu.“

„Jasno mi je zbog čega bi tako moglo da izgleda. Zato sam i pomislio da ideju najpre iznesem na ovom sastanku. Svako mišljenje koje bih mogao da dobijem bilo bi mi od velike koristi pre nego što podnesem svoj dovršen predlog.“

„Ima još ovoga?“, upitao je Ričard.

„Poprilično, da“, rekao sam.

„Hmm. Zaista neverovatno. Mogu samo da se pitam gde si našao vremena za to, kad se ima u vidu koliko se mi ostali žestoko trudimo da se iskopamo iz jednog ili drugog odrona sranja koji preti da nas ovde zatrpa.“

„Najveći deo ovoga uradio sam u svoje slobodno vreme, ako te to brine“, rekao sam.

„Mene jedino brine“, odgovorio je Ričard dok je polako obigravao pogledom oko stola i posmatrao ostale šefove, „mene prvenstveno brine, rekao bih, to što ideja za novi proizvod koju predlažeš ne liči na ono što mi ovde radimo. Mislim, jesam ja za preuzimanje rizika, inovativnost i sve to, ali ovo je... malo preterano.“

„Ali mi bismo *moгли* to da uradimo“, usprotivio sam se ja. „Imamo ljude, poznajemo materiju, svi procesi su nam već na raspolaganju.“

„To je sasvim tačno“, priznao je Ričard. „Ali ne znam baš. Ima li još neko nekakvo mišljenje o ovome?“

„*Stvarno* je drugačije“, reče Peri.

„Definitivno drugačije“, reče Heri.

„Nisam sigurna da zapravo imamo osoblje potrebno da bismo se latili nečeg ovakvog“, reče Meri.

„Ja neprestano imam sve manje ljudi na sve više projekata“, reče Keri.

„*Sistemski*“, zausti Beri, momentalno izgubivši pažnju slušalaca. Na jednom mestu u svom žargonom zagađenom solilokviju poslovnog analitičara, upotrebio je izraz „vampovanje podataka“, i mislim da je to neologizam koji je sam izmislio. Na kraju se, naravno, složio s Ričardom, zaključivši da je moja ideja, koja je po Berijevom objašnjenju bila ugrađena u najmanje dva, možda čak i *dva i po* „elementa“, nije „prednosno fokusirana“ niti je, po Berijevom mišljenju, „dovoljno orijentisana na klijenta.“

Šeri je bila, kao i obično, nesposobna da doda bilo šta novo litaniji negiranja koju su ostali deklamovali, iako je uspela da izusti „brže, bolje, jeftinije“, što je u ovom slučaju moglo da se protumači kao da ona misli kako moj predlog nije u skladu s tim troglavim idealom.

U tim trenucima, ja sam se već koprcao u krckavim dubinama svoje fotelje, odmahivao glavom u blagoj drhtavici užasa i u glavi sklapao fraze koje su odbijale da se sklope u suvisle rečenice. Onda, nakratko, trenutno, reči su se zgusnule.

„Znam da je kompanija tradicionalno proizvodila samo ono što naličuje njenim ranijim proizvodima – drugim rečima, reciklirane imitacije onoga što smo radili u protekle dve decenije.“

„To se zove korišćenje tržišne prednosti, Frenk. Time se mi bavimo, i još nam donosi dobru zaradu.“

„Ali na koliko dugo?“

„Vidi“, reče Ričard, „uživam u razmatranju novih ideja koliko i svi ostali. Samo je posredi to što ti, samim tim što si mi ovo izneo, svima nama ovde, kao da tražiš neku vrstu odobrenja. A to je prilično velik zahtev. Kako bi bilo da malo sačekaš s ovim? Da nam svima daš malo

vremena da o ovome razmislimo i kasnije se ponovo time pozabavimo. Šta kažeš na to?“

„Svakako“, rekao sam, siguran da niko više ovu stvar nikad neće ni pomenuti.

„Dobro“, rekao je Ričard. „Predimo sada na sledeću tačku dnevnog reda.“

I do kraja sastanka trudio sam se da ne odam previranje koje sam osećao u sebi. Štaviše, nisam mogao da odvratim misli od opsednutosti novim užasom: utiskom da sam žrtva zasede – da nikakav plan koji bih smislio ne bi imao nikakve šanse pred ovim konkretnim skupom, da bi svaki projekt koji bih doneo na taj sastanak i izložio na tom vremešnom stolu tamo i skončao.

Iza prozora te stare prostorije, magla se polako razilazila i ponovo otkrivala pogled na reku i gradski pejzaž u kojem se moj um kretao među prizorima umirujućeg propadanja.

3

Kad se strah pomeša s neuspehom, dobija se smrtonosna smesa. To-liko sam bio obuzet svojom novom idejom, koju sam smatrao briljantnom, svojim specijalnim planom, da nikad nisam ozbiljno razmišljao o posledicama njegovog odbijanja, i to upravo od onih za koje sam najviše želeo da ga prihvate. Bila je to greška u proračunu ogromnih razmera, van svake sumnje. Do kraja tog jutra, dok sam sedeo u svom šefovskom odeljku, mogao sam samo da se prekorevam u sebi što sam biće potpuno nesposobno da proceni... pa čak ni to: bio sam puki primitivni organizam lišen sposobnosti bilo kakvog prosuđivanja, mrlja sluzave budi koja glu-mi ljudsko biće. „Previše značaja pridaješ ovome“, reklo je jedno od onih mojih sekundarnih ja koja svi u sebi imamo i koja se bude u ovakvim prilikama, deklamujući kretenske klišeje kao neki poludeli školski direktor iz izandale knjige mudrosti za svaki dan. „U velikom poretku stvari“, nastavio je taj glas pre nego što sam ga dograbio obema rukama i zavrnuo mu šiju, bljujući prezrive reči kroz stisnute zube...

A: Ne postoji nikakav veliki poredak stvari.

B: Ako i postoji veliki poredak stvari, činjenica – činjenica – da nismo sposobni da ga pojmimo, bilo prirodnim bilo natprirodnim sredstvima, košmarna je i skaredna.

C: Sama zamisao o velikom poretku stvari košmarna je i skaredna.

Kad je Galilej izneo svoja saznanja pred upravnim odborom Vatikana a.d., bio je makar naoružan činjenicama koje su relativno potkrepljivale

njegov neuspeli pokušaj da se usprotivi zastupnicima skaredne zamisli o velikom poretku stvari. On je mogao da *zna* da je u pravu, iako je i sam bio čista budala zbog toga što je svoja saznanja izneo pred pogrešne ljude.

Ja nisam mogao da znam ništa o tome vredi li moja ideja, moj plan; njegova vrednost počivala je isključivo u proceni ljudi oko mene, naročito Ričarda. Nije bilo važno – čak ni meni – da li bi se to moglo pokazati kao izvor profita za kompaniju, u malo verovatnom slučaju da više sile tog komercijalnog entiteta ikada postupe po mojim planovima. Većina inicijativa nije donosila bogzna šta. Važno je bilo pokazati da se moje četiri noge s papcima svinjski batrgaju u istom smeru s papcima svih ostalih. Debakl koji se odigrao na sastanku tog maglovitog jutra samo je poslužio da oda ono što sam najviše želeo da sakrijem: da se krećem sasvim drugačijim smerom od svih ostalih.

Sad mi je preostalo jedino da sledim Galileov primer i odbacim sopstvenu smešnu zamisao, svoj specijalni plan. Počeo sam i sâm da se pitam zbog čega je moj um uopšte smislio nešto takvo. Znao sam šta je trebalo da govorim i radim na svom mestu u kompaniji, i te dužnosti nisu uključivale nikakvu inovaciju niti briljantnost. Od tog trenutka sam se u sebi odrekao takvih stvari kao gnusnih i zarekao se da više nikada neću smisliti novu misao, plan ili šemu osim ako neko to od mene ne zatraži, a znao sam da mi takav zadatak nikad neće zapasti. Govoriću i radiću samo ono što treba da govorim i radim. I to je sve. To i samo to.

Ali dok su mi se misli i dalje vrtele u toj brazdi histrijskih zaveta i odricanja, zaklinjanja i poricanja zakletvi, glomazno Ričardovo obličje pojavilo se na ulazu u moj odeljak.

„Imaš malo vremena?“, upitao je on.

„Naravno“, kazao sam dok je on već ulazio u moj radni prostor kako bi se raskomotio. U ruci mu je bila kopija sažetka predloga na dve stranice koji sam podelio ranije tog jutra.

„U redu, evo kako stoje stvari. Pod jedan – ne kažem da ću da potpišem išta od svega ovoga, niti da ću to na bilo koji način da podržim“, rekao je lako zamahujući dvema stranicama prema meni. „Pod dva – ne želim da misliš kako sam običan zlikovac i kako mi je posao da ti ubijam duh kad god mi se za to ukaže prilika. Zato sam odlučio da ovo prosledim

sektoru za nove proizvode – bez specijalne isporuke, parade i fanfara, samo da im tutnem u sanduče i vidim šta će oni reći o tome. Svedi ovo na jednu stranu, još bolje bi bilo samo pola, pa mi pošalji. Ja ću to onda proslediti ekipi iz NP-a zajedno s još nekim porukama koje imam za njih. Odgovara li ti to?“

„Da, odgovara mi. Mnogo ti hvala.“

Zvučao sam sasvim nehaljno, ili sam makar mislio da je tako, ali u tom trenutku nisam mogao da odolim da ne osetim isceljujuće olakšanje koje mi je prostrujalo organizmom. Bio sam spašen. I uprkos svim gorkim odricanjima koja su neprestano odjekivala do pre samo nekoliko trenutaka u mraku u meni, sada sam se sav naduo od zahvalnosti. Je li ovako Ričard stekao svoj navodni nadimak? Hvala za lekciju, Doktore!

„Možda čak uspemo da udenemo tvoju ideju za proizvod u dalju raspravu na sastanku sledeće nedelje“, nastavio je Ričard. „Kako ti to zvuči?“

„Dobro mi zvuči.“

„U redu onda“, rekao je Ričard, okrenuvši se da izađe iz mog odeljka. Ali zastao je usred okreta i vratio se. „Uh, Frenk“, kazao je, kako mi se učinilo, utišavši glas.

„Da?“

„Možda bi trebalo da mi zajedno s dopisom za sektor novih proizvoda pošalješ i ostatak rada koji si napisao o ovome“, rekao je Ričard, zamahnuvši još jednom dvema stranicama u vazduhu.

„Kao što sam i rekao na sastanku, na ovome sam radio uglavnom kod kuće. Materijal je tamo. Delom i dalje ispisan rukom. Srediću sve to pa ću ti poslati čim budem mogao, ako je to u redu.“ Ni tren nisam oklevao u odgovoru na Ričardov zahtev, a opet sam u nemerljivom deliću trenutka video da se on skamenio pred mojim očima i zapiljio granitnim pogledom u mene.

„Naravno“, rekao je on.

Pošto je Ričard otišao, čekao sam sve dok nisam pomislio da je bezbedno, a onda klonuo gornjim delom tela preko pulta mog odeljka. *Znao je, pomislio sam. Znao je da sam ga slagao. Imao sam ceo predlog na disku i odštampao u sredenoj formi kao gomilu od pedeset i nešto stranica*

u donjoj fioci stola. Otvorio sam fioku da proverim jesu li dokumenti i dalje zaista tamo. Bili su, iako sam iz nekog sumanutog razloga mislio da možda neće biti. Dodirnuo sam disk i nekoliko puta prelistao stranice. Još su bile tamo. Zatvorio sam fioku stola. Onda sam je ponovo otvorio i još nekoliko puta obavio inspekciju pre nego što sam konačno zaključao fioku i ključ stavio u novčanik.

Ali i dalje nisam mogao da shvatim razlog sopstvene obmane. Počinio sam je vođen čistim instinktom, bez ikakvog racionalnog osnova. Svakako se nisam plašio da bi Ričard mogao da ukrade moj predlog i uredi da on pobere zasluge za njega, pomislio sam. Drugi su mi to već radili tokom godina, i njihova izdaja mi nikada nije ni najmanje smetala. Nisam želeo da se penjem dalje na lestevici u kompaniji u odnosu na moj trenutni položaj, pa zašto bih onda mario za to da razgovaram s bilo kim osim sa svojim neposrednim rukovodiocem?

Želeo sam da ostanem tamo gde jesam, želeo sam da svoje radno mesto zadržim bezbedno u nepromenjenom stanju, i želeo sam da me svi ostave na miru. To je bio motiv za sve moje postupke na poslu. Zbog toga su zaposleni sličnog držanja bili prebacivani u moje odeljenje kad god bi se ukazalo prazno mesto. Bili smo trupa zadovoljnih parazita, samosvojnih neuspešnih likova pomirenih s tim da su gubitnici. Ono života što smo vodili odvijalo se u potpunosti izvan psihičkih granica kompanije. Radili smo svoj posao jednako dobro ili bolje od svih ostalih u toj organizaciji. A onda smo išli kući, provodili vreme sa svojim porodicama, radili u bašti, slikali ili jednostavno nismo radili baš ništa. Šta god da smo želeli da postignemo u ovom nesigurnom i – sasvim iskren da budem – bednom svetu, tražili smo to *izvan kompanije*.

Naravno, mogao sam da pošaljem svoj celoviti predlog već sutradan, i Ričard bi onda mogao s njim da radi šta god poželi. U tom smislu nisam sebi naročito audio. Ali on bi i dalje znao da sam ga lagao, i nisam pojma imao šta bi to moglo da znači.

4

Prošla su tri dana. Svakog od tih dana, odmah po buđenju iz besmislenih ili strašnih snova, govorio sam sebi: „Danas ću Ričardu poslati dokument s planom.“ Na kraju svakog dana, pošto Ričardu nisam poslao ništa, govorio sam sebi: „Sutra ću, neizostavno, poslati Ričardu dokument s planom.“

Zbog čega sam onda odlagao sve ovo? Zašto sam se zaputio stazom očiglednog samouništenja, dopunjujući postojeći prekršaj time što sam lagao Ričarda s neskrivenim prezirom prema njegovim uputstvima da mu pošaljem kompletan dokument s mojim planom? Mogući odgovor na to pitanje došao mi je polako, tokom ta tri dana. A sve je počelo tim nedeljnim sastankom, na kom sam osjetio da sam žrtva zasede svih njih, ne samo Ričarda. Njegova je glava bila jednostavno najveća i najgroznija glava čudovišta: ostalih šest je takode štrčalo iz tela zveri, i te su glave kružile na dugačkim, zmijskim vratovima oko širokog i izobličienog lica u središtu stvorenja, zakrvavljenih očiju i ubistvenog daha (Ričard je, u stvari, patio od halitose koja bi i crve podavila). Nekoliko incidenata u tom trodnevnom periodu potkrepilo je, premda veoma suptilno, moju teoriju o sedmoro protiv jednoga. Svaki od tih incidenata bio je naizgled izolovan. Neki od njih, brzo bih mogao da priznam, bili su sasvim moguće lišeni bilo kakve zle namere ili značaja. Navodim ih ovde po redu, s podnaslovima kako bih ukazao na glavne igrače u ovim vinjetama. Dakle, krećemo, prvi je u nizu...

Peri

Kasnije u ponedjeljak, na dan tog nedeljnog sastanka, prolazio sam kroz prijemno odeljenje kompanije. Ono je bilo bogato zastrto tepihom, blago osvetljeno i skupo ukrašeno, kako bi istovremeno zadivilo i zaplašilo svakoga ko u njega uđe, pogotovo posetioce koji se tu nađu prvi put, poput onih koji podnose molbu za novo zaposlenje i čekaju da ih pozovu na razgovor, poslovnih ljudi koji čekaju da ih pozove njihov kontakt iz kompanije, ili jednostavno neki klinac koji isporučuje pice.

Među eksponatima u ovom prostoru nalazio se i koncertni klavir, koji niko nikada nije ni pipnuo... osim Perija. Nije bilo neuobičajeno, naročito oko ručka, videti ga kako mu ili prilazi, ili se udaljava, zadržava se iznad klavira, ili čak i svira na njemu. Na sreću po sve prisutne, nikada nije svirao preterano dugo. A ono što je svirao bilo je uvek isto. Perijev repertoar, sudeći po onome što sam čuo, sastojao se u potpunosti od niza džezerskih promena akorda, koje je on izvodio trapavim lupanjem po klavijaturi, prateći tu larmu zveckavim kićenjem desnom rukom na višim dirkama.

Ta aktivnost bila je samo jedan element predstave koju je Peri izgleda imao o sebi kao o pravom džezeru, i koju je očigledno želeo da prenosi i drugima, premda je to činio na zbrkan, ili možda pomalo neodlučan način. Sve u svemu, Peri nije bio neki džez. A bio je dovoljno inteligentan i pronicljiv da shvati tu činjenicu. Svejedno, kakvi god bili njegovi tajanstveni motivi, Peri je bio voljan da se zadovolji kostimom Gospodina Džeza za Noć veštica, kostimom koji se sastojao od nekoliko rekvizita, malobrojnih stereotipnih gestova i plastične maske. Osim sviranja klavira i pričanja o najnovijim diskovima džez muzike koje je kupio, najupadljiviji aspekt Perijeve džezerske ličnosti bile su njegove naočari, upravo one nijansirane s debelim okvirom kakve su nosili umetnici kul džeza iz pedesetih godina dvadesetog veka na fotografijama sa zadnjih strana omota nekoliko istaknutih ploča iz tog perioda. E sad, i sâm sam nosio naočari (modernog dizajna), sa staklima blage nijanse ćilibara, premda sam se za to odlučio po savetu oftalmologa. (Nisam još upoznao oftalmologa ili zubara koji u srcu nije bio prevarant. Da ne pričamo o lekarima opšte prakse ili – hah! – onim kasapima uma s tablicom psihijatra na vratima ordinacije.) Oftalmolog mi je predložio tu nijansu kako bih pomogao

svom defektnom vidu da lakše izlazi na kraj s fluorescentnim svetlima u kancelariji kao i sa bleštanjem televizijskog ekrana i... čoveče, kako samo mrzim čak i da pomislim na tu reč: kompjutera – ali eto, rekao sam.

Kao što sam već pomenuo, samo sam prolazio kroz prijemno odeljenje kompanije. Zaputio sam se u drugu prostoriju na tom spratu, gde je trebalo da prisustvujem sastanku u vezi s jednom rutinskom funkcijom mog posla. Klavir je bio postavljen tako da je Peri svoje džezerske petljanje na njemu izvodio okrenut leđima, dok sam ja prolazio što sam tiše mogao. Zato nije bilo nikakve potrebe da ga pozdravim ili na bilo koji drugi način uznemirim genijalnog džezera.

Ali taman kad sam skoro izašao van Perijevo vidokruga, primetio sam da se osvrnuo preko ramena kako bi me pogledao. Naravno da u tom trenutku nisam mogao da se ukopam u mestu i tako pokažem da sam video kako se osvrnuo prema meni na, učinilo mi se, podao i preteći način, očiju potpuno zasenčenih odrazom slabog svetla prijemnog hola na njegovim tamno toniranim naočarima. U istom trenu kada je okrenuo glavu prema meni, Peri je okončao svoj nastup, ali ne kićenim zveckanjem viših dirki klavira, već disonantnim skupom tonova dobijenih udarcem njegove leve ruke po najnižem registru klavijature. Kakofonija i režanje tih tonova pratili su me dok sam zalazio iza ugla i polazio dugačkim i blistavo fluorescentno osvetljenim hodnikom prema sastanku, na kojem je slučajno bila...

Meri

Stajala je tamo, malo dalje niz hodnik, samo oko metar od otvorenih vrata sale za sastanke, zamrznuta na sekund u pozi koju sam već vidao da zauzima. U sebi sam to nazivao njenom „pozom pred ulazak“, držanje koje je popimala na delić sekunde kada bi se činilo da je još ukrućenija nego inače, kao da se sprema da se pribere i konsoliduje, mentalno i fizički, pre izlaska na određeni javni skup. Meri je bila u svojim pedesetim i opremala se – od feniranih kovrdža na glavi do špicastih cipela s visokom potpeticom – svim krojačkim i kozmetičkim oklopima koje je jedna žena mogla na sebi da nosi. Kad je zatekne u pozi pred ulazak, ili zapravo u bilo kom trenutku kada ne govori, beleži nešto u rokovnik ili se pomera ovamo ili onamo, čovek bi lako mogao da pomisli za nju da je lutka iz izloga, čak i iz velike blizine.

Ne okrenuvši glavu prema meni – nešto takvo mi baš i nije trebalo od jedne lutke iz izloga – ušla je u salu za sastanke... a ja sam ušao odmah za njom.

Tokom ovog sastanka, još jedne redovne nedeljne aktivnosti – ovoga puta je bilo reči o rokovima proizvodnje – Meri je pronašla priliku da iznese primedbu: „Naravno, Frenkovo odeljenje neće biti u mogućnosti da sve završi u roku“, ne obrazloživši tu tvrdnju razlogom, koji je sasvim dobro znala.

„Još testiramo novi softver“, objasnio sam onima koji eventualno nisu bili upoznati s razlozima privremenog pada produktivnosti u mom odeljenju. Kao i obično, reč „softver“ mi je zapela u grlu i zazvučala pomalo napuklo.

„Naravno, razumemo to“, kazala je Meri i dalje beležeći nešto u svom rokovniku sa spiralom, ne uputivši mi ni ovlašni pogled, kao da sam upravo nespretno pokušao da lažnim razlozima pronađem opravdanje za sebe i svoje osoblje.

I tako je šteta, makar ograničena u potpunosti na atmosferu umesto na činjenice, bila počinjena. I to veoma vešto.

Tog dana nisam imao novih susreta sa Sedmorkom – zovimo ih tako od sada pa nadalje i preskočimo ono o patuljcima. Što se mene tiče, bajke i legende, mitologije iz svih doba i prostora, samo su truli ostaci sveta koji je, bilo to dobro ili loše, mrtav, mrtav, mrtav. Ljudski život nije *potraga* niti *odiseja*, niti neka od svih onih romantičnih splećina kojima nas kljukaju od najranijih dana pa sve do smrti. U redu onda, što bi rekao Ričard, baš kao i mnogi drugi neustrašivi poput njega.

Moj novi susret sa Sedmorkom dogodio se tek sledećeg jutra, u utorak, kad sam podigao pogled i video da na ulazu u moj odeljak stoji...

Keri

„Imaš li možda koju poštansku markicu viška?“, upitala je. „Moram brzo poštom da pošaljem uplatu za kreditnu karticu.“

Bio sam usred savetovanja sa Lois u vezi s već pomenutim softverom koji je moje osoblje testiralo kada nas je Keri (anoreksičarka s nosom kao kljun i četvrtastom vojničkom frizurou) u tome prekinula.

„Da, mislim da imam još neku“, rekao sam. Ali sam zapravo pomislio: „Zbog čega Keri pozajmljuje od mene poštanske markice?“ Ona je ta kojoj se svi iz sektora obraćaju kad ostanu bez markica. Odgovor sam čuo jednim uhom dok sam preturao po fiokama stola, i istrtljala ga je sama Keri.

„Neko je sve moje ukrao. Celu rolnu, još neotvorenu, pravo iz fioke radnog stola. Moram da počnem da krijem stvari. Svi ovde znaju gde ih držim.“

„Izvoli“, rekao sam okrenuvši se na stolici, i pružio joj zgužvano pakovanje s preostalih nekoliko markica. U istom trenutku, video sam kako Keri podiže nešto s pulta mog odeljka.

„Hej, šta je ovo?“, upitala je, ili da budem precizniji, optužila.

Zaista, šta je ovo, pomislio sam, kad sam video da Keri drži neotvorenu rolnu markica. Lois, koja je sedela na stolici između Keri i mene, trudila se diskretno da postane nevidljiva, očiju prikovanih za neku tačku na tepihu.

„Keri“, rekao sam, „pojma nemam odakle to tu.“

„Baš ti verujem da nemaš, Frenk“, kazala je Keri pre nego što se okrenula i odmarširala odatle.

„Lois“, rekao sam, „jesi li videla te markice kad si ušla ovamo?“

Lois se materijalizovala iz svoje nevidljivosti i odgovorila: „Ne, ali ne mogu da kažem sa sigurnošću ni da ih nisam videla. Hoću reći, ako bi neko hteo da diže dževu zbog toga... šta bih mogla da kažem?“

„Zar misliš da sam mogao da ukradem Kerine markice?“

„Nisam to pomislila ni na sekund“, odvrtila je ona toliko brzo da su se njene reči gotovo preklopile s mojima. „Kako uopšte možeš nešto tako da mi kažeš?“

„Izvini“, rekao sam.

„Izvinjenje prihvaćeno“, kazala je Lois. „Ali to što ja znam da nisi uzeo Kerine usrane markice...“

„Da, loše to izgleda“, rekao sam ja.

„Da, izgleda“, saglasila se Lois.

To je, naravno, i bio razlog što se Keri postarala da Lois bude prisutna kao svedok. To je Keri omogućilo da kaže: „Nestale su mi markice... a pronašla sam ih na Frenkovom stolu. Samo napred, pitajte Lois – ona je

bila tamo.“ A šta bi Lois mogla da kaže osim: „Da, bila sam tamo. Videla sam da Keri uzima rolnu markica sa Frenkovog stola.“ Naravno, ona bi mogla i da odbije razgovor o tome, ali to bi me samo još dodatno opteretilo, nagoveštavajući da je Lois ne samo prisustvovala događaju već ga smatra isuviše gnusnim da o njemu priča. Keri je tako smislila zamku iz koje nisam imao nikavu moguću odbranu pred Sudom glasina, pa makar se ništa protiv mene i nije moglo sa sigurnošću dokazati.

Nasuprot smelim Kerinim taktikama, tu su bile i subverzije koje je s velikom lakoćom izvodio...

Heri

Njega mogu da opišem samo kao dopadljivu enigmu. Uvek doteran i picnut, s aurom učtive pozornosti koja je visila oko njega kad god bi mu se čovek obratio, uvek spreman da „odmah prione“ na sve što bi drugi od njega zatražili, uvek spreman da „odradi“ stvari kad god bi neko to od njega zahtevao... a da sve to nikad, ama baš nikad ne uradi.

Zbog svega toga se i nisam naročito potresao kad Heri nije odgovorio ni na jednu od mojih telefonskih poruka (niko nije očekivao da razgovara sa živim Herijem od krvi i mesa kad bi okrenuo njegov lokal). Tek kada sam Herijevo uobičajeno odbijanje svih mojih poziva kasnije dodao Ričardovom neuobičajenom i zlokobnom odsustvu pažnje prema mojim postupcima do kraja te nedelje, kada bi on inače virio u svakoj pogodnoj prilici preko mog ramena, počeo sam da se brinem.

Ali kada su posredi bile stvari u vezi s Herijem, nije bilo mnogo toga u šta sam mogao zaista da budem siguran. Kakav je to samo majstor u nastajanju bio, premda je najozbiljniji kandidat za bolje stvari, brže stvari, ali nipošto i jeftinije stvari, bio...

Beri

On je bio najočigledniji od svih mogućih naslednika za Ričardov položaj kada kucne čas da nekadašnji proslavljeni kvoterbek (rekordni bacač u bejzbolu ili šta već ne), iz ovog ili onog razloga, napusti naš sektor, našu kompaniju, ili u potpunosti napusti svet. Činilo se da Beri samo kratko službuje na mestu šefa odeljenja u sektoru. Došao je kod nas navodno

kao čovek s veoma razvijenim organizacionim sposobnostima, koje je pokazao na delu na nekoliko drugih nezgodnih mesta širom kompanije. Kada je došao među nas, već su ga svi neizmerno hvalili – kako iza širokih leđa, tako i pravo u bucmasto, brbljivo lice – zbog velikog mozga i neverovatnog talenta da „uoči pravu meru stvari“, unese red i zakon u najneobuzdanija granična područja i ispostave firme.

Mene su moji izvori izvestili o tome kako je jedini razlog za takvo veličanje Berijeve nadarenosti među onima koji su sa njim radili mogućnost da mu što pre vide leđa i oteraju ga iz svojih prostorija, ubace u neko odeljenje koje se tome ne nada i kojem bi dobro došlo malo „šlifovanja“, odeljenje koje bi moglo da se okoristi retkim potencijalima njegovog bogato obdarenog čeonog režnja. I tako je nastala legenda o Beriju Kefalu, Beriju Organizatoru i, na najveću nesreću, Beriju Reorganizatoru. U koje god divlje predele kompanije da je zalazio, dobijao je odrešene ruke da revidira grafikone i mape, procese i procedure koje su uvek naizgled funkcionisale toliko dobro... dok on svoje mesnate šape ne bi spustio na njih. Jer zapravo, krećući se moćnim koracima s jednog mesta u kompaniji na drugo, Beri je ostavljao samo haos, zbrku i konflikt u prašini koju je dizao za sobom.

Sam mogu da primetim da shvatam kako ljudi u njemu vide osobu sa superrazvijenim organizacionim sposobnostima, makar samo zbog toga što se pokazivao surovo netolerantnim prema najmanjem nedostatku organizacije među onima oko njega, koristeći ta neumorna usta i neumornu naklonost prema grafikonima i dijagramima, koje niko drugi nije mogao da razume (usled njihove preterane složenosti), i sasvim lažnu reputaciju kako bi dovodio u pitanje kvalifikovanost svakoga ko posumnja u njegove kvalifikacije.

Opet, svojevremeno sam čak saosećao s tim čovekom, jer je očigledno patio od nekog kliničkog poremećaja (opsesivno-kompulsivnog), koji je mučio i mene, premda sam se ja upinjao da sakrijem svoju maniju, a ona se manifestovala na način koji nije mogao da pomogne mojoj karijeri, umesto da njom paradiram naočigled svih. Ali vreme za tu empatiju je prošlo kad sam te nedelje u sredu došao na posao ranije nego obično. Nimalo me nije iznenadilo to što je Beri bio tako rano u kancelariji, iako

je moj unutrašnji alarm bio aktiviran kad sam video da se muva oko mog odeljka i kreće se, kao što je uvek radio, komično žustrim korakom za čoveka tog gabarita.

„Beri“, rekao sam umesto pozdrava.

„Frenk“, uzvratilo mi je on dok mu se glas u dopler-efektu gubio u daljini.

Tada, odmah po ulasku u svoj odeljak kako bih započeo s poslom za taj dan, odskočio sam unazad kao da je odatle na mene dipila neka divlja zver. Moja sopstvena opsesivnost nije obuhvatala prekomerni smisao za organizaciju, ali moje radno mesto je bilo tu... sasvim uredno. Nisam ni na tren pomislio da je osoblje za održavanje čistoće u zgradi krenulo u divlji pohod urednosti u mom odeljku. Tragovi takvog pristupa nisu se videli ni u jednom od ostalih u okolini, što sam ustanovio posle kratke i pritajene istrage.

Dobro, dakle, poruka je bila jasna: „Beri je bio ovde“, pisalo je tamo kao da su za reči bile upotrebljene ukrasne čiode na mojoj oglasnoj tabli. Pa šta onda?, pomislio sam ja – nemam šta da krijem. Onda je red došao na moju varijantu opsesivnosti, i ja sam se praktično bacio prema fioci radnog stola u kojoj se nalazila sva elektronska i odštampana dokumentacija za moj predlog, moju ideju za nov proizvod, moj naročiti plan. Bio sam na kolenima i rukama, zagledan u tamno metalno lice fioke. Želeo sam da je zaprašim kako bih uzeo otiske prstiju, da lupom potražim i naj-sitnije tragove nasilnog otvaranja, testiram je mikrometrom za slučaj da su po bravi čačkale tuđe ruke. Naravno, ništa od svega toga ne bi ublažilo moju anksioznost i ja sam, posle izvesnog vremena, i dalje na sve četiri, konačno zgrabio ručicu fioke i povukao je u trenutku kada mi je srce stalo. Fioka je još bila zaključana, ako je to nešto vredelo. A nije vredelo nimalo, jer neko je mogao da obije bravu fioke, uzme njenu sadržinu i ponovo je zaključa.

Onda sam izvukao novčanik iz zadnjeg džepa, nespretno potražio ključ i potom otvorio fioku. Sve što se ranije nalazilo unutra i dalje je bilo tamo, ali ja sam svejedno želeo svoj komplet za otiske, uveličavajuće staklo i mikrometar kako bih prosudio da li je išta bilo pomerano. Pored dokumenata, u toj fioci je bila zaključana i fascikla s fotografijama raznih

gradskih prizora, fotografijama koje sam snimao godinama. Imao sam još mnogo više takvih fascikli kod kuće, punih slika sokaka i napuštenih kuća, zamandaljenih crkvi, ruševne biblioteke (s fotkama enterijera, gde su bile poobarane police i plesnive knjige rasute po prljavom podu). Najdragoceniji mi je bio niz fotografija mesta na kom je stajao krivi ulični znak, ali tamo nije bilo više nikakve ulice vredne tog imena – samo malo krša i nekoliko ostataka neprepoznatljivih građevina s obe strane te staze.

Pred golim okom činilo se da je u fioci mog stola sve u redu, ali i dalje je bilo moguće da je Beri otvorio fioku jutros u nekom trenutku pre mog dolaska na posao, fotokopirao odštampanu verziju mog dokumenta, kopirao elektronsku verziju mog dokumenta i vratio sve na mesto mukotrpno precizno, kako to samo još jedan opsesivac može.

„Šta radiš tu dole?“, upitao je glas Berija Detektiva, Berija Špijuna.

Zalupio sam fioku, previše uplašen da shvatim kako sam se odao.

„Uzimao sam nešto iz džepa pa mi je ispalo četvrt dolara. Otkotrljalo se pod sto.“ *Nešto iz džepa?* To kod Berija nije moglo da prođe. Morao sam da budem konkretan. Ali jesam rekao *četvrt dolara*, a ne samo novčić. „Jesi li nešto hteo od mene?“, upitao sam.

„Da, hteo sam“, odgovorio je Beri ležerno, i krajnje nekarakteristično za njega. A onda se udaljio, takode sasvim ležerno.

Beri koji vedri, Beri koji oblači.

Beri je išao. I pričao.

Ležerno.

Ponovo sam otvorio fioku i proverio njenu sadržinu, dodirnuvši (posrani kompjuterski) disk i prelistavši pedesetak stranica odštampanog dokumenta. Onda sam fioku zaključao. Potom sam otvarao fioku i ponavljao taj ritual po potrebi tokom dana. Trebalo je da uzmem sve to i istog jutra se vratim kući. Ali to je sada moralo da sačeka dok se ne okonča radni dan. Jer, pošto nesreća nikad ne dolazi sama, morao sam da dovršim jedan mali projekt i prosledim ga...

Šeri

Ostao sam tog dana u blizini svog odeljka koliko god sam mogao. Uspeo sam da se uzdržim od odlazaka u muški toalet i nisam otišao iz

zgrade na ručak u restoran „Metro“, premda mi je to predstavljalo dnevno zadovoljstvo – štaviše, bekstvo – i nije bilo deo nikakvog ritualnog ponašanja. Ali morao sam da u nekom trenutku prepustim taj malecni projekt Šeri. Rok za to je isticao u dva sata.

Pomislio sam da bih možda mogao navesti Šeri da to pokupi u mom odeljku, umesto da ja moram sve da nosim na drugu stranu sprata, do njenog. Međutim, ni ona nije odgovarala na moje telefonske pozive, niti na poruke koje sam svakih pola sata slao njenoj... mašini.

Kada je kucnuo čas za tu isporuku, pokušao sam da je obavim što brže, koračajući brzo kao Beri do Šerinog odeljka, u blizini vrata koja su vodila izvan kancelarijskog prostora kompanije, u hodnik, gde se i dalje mogao videti arhitektonski stil zgrade iz vremena pre velike ekonomske krize i gde je čovek mogao da uživa u pogledu na napukle zidove i gipsane odlivke, prašnjave okrugle lustere okačene o dugačke, zamrljane lance na visoke tavanice, i škripave ograde i gelendere duž stepeništa izgubljenog i gore i dole u najsugestivnijim senkama koje sam ikada video.

Međutim, kada sam stigao do Šerinog odeljka, ustanovio sam da predaja neće proći tako glatko kao što sam se nadao.

„Šeri“, rekao sam.

„Možeš li da sačekaš koji sekund?“, odgovorila je ona, veoma zauzeta kopanjem po sopstvenoj tašni. Shvatio sam da je za nju to bio prevelik zalogaj, da primi taj beznačajno mali projekt i iskopa nešto iz svoje tašne. Morala je da završi jedno pre nego što će mentalne resurse primeniti na drugo, jednostavno je to bilo posredi.

U ovom dokumentu sam izjavio kako, „s jednim izuzetkom“, Sedmorka nije bila nimalo slatka. Šeri je bila taj izuzetak, iako se ovoj tvrdnji mora dodati ozbiljna kvalifikacija. Ona je fizički zaista bila privlačna, ne toliko da bude nepodnošljivo lepa, ali sasvim dovoljno da se vine iznad granice između žena prosečnog, pa čak i „dobrog“ izgleda u društvo onih koje plene gde god se pojave. (Ako neko smatra da ja imam nekakav proizvoljan ili iščašen pogled na svet, molim lepo – želim takvima sve najbolje u njihovim odnosima s društvenom stvarnošću.) Kvalifikacija koju sam maločas pomenuo jeste sledeća: ukoliko bi vam se desilo da prođete kroz tu sobu dok na njenoj drugoj strani stoji Šeri, suočili biste se sa...

nemam čak ni ime za to – nekom vrstom *stvorenja* nastanjenog u telu privlačne žene, s vanzemaljcem s neke obolele planete ili bićem niskog evolutivnog statusa koje se nekim čudom u jednoj fazi svog razvoja preobrazilo u ljudsko biće, te je tako nastao stvor po imenu Šeri.

Dok je držala zatvorene oči i ćutala, Šeri je zaista mogla da prođe kao privlačna ljudska ženka. Ali istog trenu kada bi progovorila ili kad bi čovek ugledao njene neljudske oči, pretvorila bi se u Gorgonu (ovde nemam nameru, niti potrebu da joj pripisujem mitološki značaj). Taj dualitet ovaploćen u Šeri često je mogao da bude izvor strahovitog konflikta za one oko nje, koji bi u jednom trenutku osetili svu privlačnost njene figure i već u sledećem, kad bi nešto rekla ili kad bi se ukazale njene oči, u sebi povraćao od gađenja zbog samog postojanja takvog stvora, i grčio bi se u potaji od odvratnosti prema sebi samom što je uopšte osetio da ga takva kreatura privlači. A u trenutku dok sam stajao kraj njenog stola, Šeri nije gledala u mene, i ja sam već zaboravio na zvuk tih šturih reči koje je izgovorila.

I tako sam stajao i gledao kako ona traga za nečim u svojoj tašni, i što je dublje kopala, više se pomerala na stolici, tako da joj se ionako kratka i tesna haljina zadizala sve više i više prema guzovima. Bio sam opčinjen, skamenjen, sve dok se vrata prema hodniku nisu otvorila i dok neko nije ušao u kancelarijski prostor firme. Taj neko bila je Beti, jedna od visoko rangiranih potpredsednica firme. Video sam da je to Beti zato što sam sada, izronivši iz fiksacije zurenja u Šeri, primetio kako je ovoj u desnoj ruci ogledalce u kojem je gledala kako Beti gleda mene dok ja gledam nju. Šeri se onda zakikotala i okrenula.

„Zdravo, Beti“, rekla je ona.

„Zdravo, Šeri“, rekla je Beti.

Ali Beti nije imala zdravo za Frenka, pošto je videla da gledam u Šeri onako kako nikad nisam želeo da bude primećeno. Na licu joj se video samo izraz gađenja (prema meni!) pre nego što je nastavila svojim putem.

„Da vidimo sad, šta si mi to doneo, Frenk?“, kazala je Šeri.

Bez ijedne reči, spustio sam fasciklu s projektom na njen sto i, prvi put tog dana, otišao u muški toalet.